

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi: № *BD* 0112500.2.8

2024-yil "___" avgust

**PEDAGOGIK IMIDJ VA KOMPETENTLIK
FANINING O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	0112500 – Maktab menejmenti (sirtqi)

Termiz – 2024

Fan/modul kodi PedI306	O'quv yili 2024-2025	Semestr 6	ECTS - Kreditlar 6	
Fan/modul turi Tanlov	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 6	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Pedagogik imidj va kompetentlik	22	158	180
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – “Maktab menejmenti” ta'lim yo'nalishida tahsil oluvchi bo'lajak menejer maktabda umumiy o'rta ta'lim maktab pedagog kadrlarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishda ularning kasbiy tayyorgarligini yuksak darajada bo'lishi, ularda pedagogik mahoratning shakllanganligi, zamonaviy pedagogik va axborot - kommunikasiya texnologiyalarini qo'llash ko'nikma va malakasini puxta o'zlashtirish, kasbiy faoliyatga akmeologik, kreativ yondashuv motivatsiyasini qaror toptirish bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'lishi zarur. Talabalarni maktabda pedagogik pedagog kadrlarining kasbiy kompetentligini uzluksiz rivojlantirishda mazkur fan muhim ahamiyatga ega.</p> <p>“Maktab menejmenti” ta'lim yo'nalishida tahsil oluvchi bo'lajak menejer imidjning xususiyati va ko'lamiga qarab turlanishi va bunda pedagog imidjiga qo'yilayotgan zamonaviy talablar, pedagog imidji va kasbiy faoliyatga qarab turlanishi, xalqaro tajriba. umume'tirof etilgan etiketlar. “Kompetensiya” haqida tushuncha berish, ta'lim sifatini oshirishda pedagog kompetentligi kabi bilimlarga ega bshlishiga erishish.</p> <p>Fanning vazifasi - Mazkur fanning asosiy vazifasi pedagog imidjini rivojlantirishga qo'yiladigan umumiy talablarni, pedagog imidjini yuksalishiga xizmat qiluvchi ijobiy va salbiy xususiyatlar, pedagogning kasbiy madaniyati, Sharq ma'naviy merosini o'rganish orqali pedagog imidjini rivojlantirish yo'llarini, pedagog mavqei va ta'sirini oshirishda muomala madaniyatining ahamiyati hamda ta'lim sifatini oshirishda pedagog kompetentligining ahamiyati, pedagog kompetentligi uzluksiz oshirib borish yo'llarini o'rgatishdan iborat.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>I-mavzu. Pedagogik imidj va kompetentlik fanining predmeti, vazifalari va metodlari.</p> <p>Pedagogik imidj va kompetentlik fanining predmeti, vazifalari va o'qitishda qo'llaniladigan metodlari. Imidj va pedagogik imidj tushunchalarining mazmun mohiyati. “Kompetentlik” va “kasbiy kompetentlik” tushunchalarining mohiyati. Kasbiy kompetentlik sifatleri. Pedagogning kasbiy kompetentligini rivojlantirish. Tayanch tushunchalar:</p>			

kompetentlik, kasbiy kompetentlik, kasbiy kompetentlik sifatleri, pedagogik kasbiy kompetentlik, "Individual rivojlantirish dasturi", o'z-o'zini rivojlantirish, pedagogning o'z ustida ishlashi, pedagogning o'z ustida ishlash bosqichlari, o'z-o'zini baholash.

2-mavzu. Imij turlari va mazmun mohiyati. Imidjning kasbiy faoliyatga qarab turlanishi. Pedagog imidji.

Davlat imidji, o'zbek xalqining imidji, millat imidji, tashkilot imidji va pedagog imidji tushunchalarining mazmun-mohiyati, o'ziga xosligi. Imidj turlari o'rtasidagi bog'liqlik, aloqadorlik. Imidjning xususiyati va ko'lam. Imidjning kasbiy faoliyatga qarab turlanishi. Pedagog imidjining o'ziga xos jihatlari va uni shakllantirish talablari.

3-mavzu. Xalqaro tajriba. Umume'tirof etilgan etiketlar.

Pedagog imidjini shakllantirishda xalqaro tajriba. Xalqaro etiketlar. Iltifot – nutq aktlari, etiket, etika, pragmatika, mehmondo'stlik. Etiket va etika – plyuralizm, madaniyat, turizm. Rivojlangan davlatlarda ta'limda pedagogik etiketni joriy etish bo'yicha tavsiyalar.

4-mavzu. Vizual imidj (tashqi ko'rinish)ga qo'yilayotgan zamonaviy talablar. Verbal va noverbal imidj.

Pedagog imidjiga qo'yilayotgan zamonaviy talablar. Ta'lim muassasalarida faoliyat olib borayotgan pedagoglar imidji tahlili. Vizual imidjni shakllantirishda ijtimoiy munosabatlarning ahamiyati. Ayollar va erkaklarning tashqi ko'rinishiga qo'yiladigan talablar. So'zlashish, notiqlik, muomila, diksiya, ruxiy holatiga qo'yiladigan talablar va bunga mos jarayonni boshqarish. Pedagogning muloqot madaniyati, o'z faoliyatida o'quvchi va ota-onalar bilan muloqot olib borish usullari. Pedagog muomala madaniyatini oshirishga ta'sir etuvchi omillar. Parazit so'zlar. Xatti-harakatlarning o'ziga xos xususiyatlari. Pedagog odobining o'ziga xosliklari va uning namoyon bo'lishi. Parazit xatti-harakatlar.

5-mavzu. Pedagog imidjini yuksaltirishda milliy xususiyatlarimiz (milliy mentalitetimiz)ning o'ziga xos jihatlari va ta'siri.

Zamonaviy pedagog imidjini yuksaltirishda ma'naviy omillarning roli. Pedagog imidjini yuksaltirishda milliy xususiyatlarimiz (milliy mentalitetimiz) ning o'ziga xos jihatlari va ta'siri. Pedagog imidjini yuksaltirishda milliy ma'naviyatimizning tutgan roli va ahamiyati.

6-mavzu. Pedagog imidjini yuksalishiga xizmat qiluvchi ijobiy va salbiy xususiyatlar.

Pedagog imidjini yuksalishiga xizmat qiluvchi ijobiy va salbiy xususiyatlar qaysilar va ularning tahlili. Individual xususiyatlarning ijtimoiy munosabatlarda shakllanishi va namoyon bo'lish shakllari. Xarakter va temperament.

7-mavzu. Pedagogning kasbiy madaniyati.

Pedagog madaniyati. Pedagog madaniyatining asosiy elementlari. Pedagog madaniyatiga baho berish uchun qo'llaniladigan ko'rsatkichlar. Muammoli vaziyatlarda o'zini tutish qoidalari. Pedagog shaxsining tafakkuri, aql-idroki pedagogik faoliyatining samaradorligiga bog'liqligi.

8-mavzu. Sharq ma'naviy merosini o'rganish orqali pedagog imidjini rivojlantirish yo'llari.

Pedagog imidjini rivojlantirishda Sharq ma'naviy merosini o'rganish. Buyuk sharq mutaffakirlarining pedagog imidji bo'yicha qarashlarini o'rganish.

9-mavzu. Pedagog mavqeyi va ta'sirini oshirishda muomala madaniyatining ahamiyati.

Pedagog shaxsning muloqot o'rnatish mahorati, o'zgalarni ishontirish qobiliyatining ahamiyati va zaruriyati. Pedagog ma'naviy fazilatlarini rivojlantirish orqali uni imidjini yuksaltirish omillari. Pedagogik muloqot va uning funksiyalari. Pedagogik muloqotning tuzilishi. Pedagogik muloqot uslublari. Muloqot. Mumuloqot tarkibiy qismlari. Muloqot turlari. Muloqot to'siqlari.

10-mavzu. Nutq madaniyati va notiqlik san'atining rahbar faoliyatidagi o'rni va ahamiyati.

Boshqaruv va notiqlik. "Nutq madaniyati" tushunchasi. "Notiqlik san'ati" tushunchasi. "Pedagogning notiqlik mahorati" o'zbek adabiy tili va umummilliy til imkoniyatlarining ma'lum sharoit va ko'zlangan maqsadga muvofiq hayotga tatbiqi bilan shug'ullanuvchi fandır. Nazariya va amaliyot uyg'unligi. Nutq madaniyatining ma'naviy-axloqiy omil sifatida inson kamolotida tutgan o'rni. Pedagogning notiqlik mahorati sirlari. Notiqlik san'atining qo'llanilishi doirasiga ko'ra turlari: ijtimoiy-siyosiy nutq, akademik nutq (ma'ruza, ilmiy ma'ruza va h.k.), auditoriya notiqligi (oliy o'quv yurtlari, kollej, lisey talabalari va o'quvchilari uchun ma'ruzalar), ijtimoiy-maishiy nutq (turli tadbir, yubiley va h.k.lardagi nutq), diniy va'zxonlik va h.k. Nutq bilan bog'liq boshqa vaziyatlar: referat-taqriz, og'zaki suhbat-seminar, mo'jaz ma'ruza, prezentatsiya, bahs-munozara, intervyu va h.k. Notiqlik san'atining shakllari: monologik nutq (ma'ruza, doklad va h.k.), dialogik nutq (bahs, munozara, suhbat va h.k.): Matn asosida nutq so'zlash va uning ijobiy va salbiy jihatlari. Matnsiz nutq so'zlash - notiqlik mahoratining belgisi.

11-mavzu. Pedagogning shaxsiy va kasbiy fazilatlarini.

O'qituvchining mimik va pantomimik mahorati. Pedagogik texnika haqida ma'lumot. Pedagogik texnikaning namoyon bo'lish xususiyatlari. Pedagogik texnikani egallash yo'llari. Elektron muloqot (telefon, telegramm ...), audio shakldagi muloqot, ilmiy muloqot, o'z muloqotini nazorat qila olish. Kompetesiya. Pedagogning kasbiy kompetentligi. Kompetesiya va uning

mazmun mohiyati. Kompetesiyaning turlari. Pedagogning kasbiy kompetentligi. Pedagogning kasbiy kompetentligini rivojlantirish yo'llari. Bugungi davr pedagoglariga qo'yilayotgan talablar. Pedagogning kasbiy kompetentligini rivojlantirish yo'llari.

12-mavzu. Kommunikativ kompetentlik.

Kommunikativ qobiliyat va uning tuzilishi. Kommunikativ ta'sir ko'rsatish metodlari. O'quvchilar kommunikativ qobiliyatlarini rivojlantirishda pedagogning o'rni.

III. Amaliy mashg'ulotlar buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Pedagogik imidj va kompetentlik fanining predmeti, vazifalari va metodlari. Imij turlari va mazmun mohiyati.
2. Imidjning kasbiy faoliyatga qarab turlanishi. Pedagog imidji.
3. Xalqaro tajriba. Umume'tirof etilgan etiketlar.
4. Vizual imidj (tashqi ko'rinish)ga qo'yilayotgan zamonaviy talablar.
5. Verbal va noverbal imidj.
6. Pedagog imidjini yuksaltirishda milliy xususiyatlarimiz (milliy mentalitetimiz)ning o'ziga xos jihatlari va ta'siri.
7. Pedagog imidjini yuksalishiga xizmat qiluvchi ijobiy va salbiy xususiyatlar. Pedagogning kasbiy madaniyati.
8. Sharq ma'naviy merosini o'rganish orqali pedagog imidjini rivojlantirish yo'llari.
9. Nutq madaniyati va notiqlik san'atining rahbar faoliyatidagi o'rni va ahamiyati.
10. Pedagogning shaxsiy va kasbiy fazilatlari. Pedagogning kasbiy kompetentligini rivojlantirish yo'llari. Kommunikativ kompetentlik.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Pedagogik imidj va kompetentlik fanining predmeti, vazifalari va o'qitishda qo'llaniladigan metodlari.
2. Davlat imidji, o'zbek xalqining imidji, millat imidji, tashkilot imidji va pedagog imidji tushunchalarining mazmun-mohiyati, o'ziga xosligi.
3. Imidjning xususiyati va ko'lami, kasbiy faoliyatga qarab turlanishi.
4. Pedagog imidjining o'ziga xos jihatlari va uni shakllantirish talablari.
5. Pedagog imidjini shakllantirishda xalqaro tajriba. Xalqaro etiketlar.
6. Pedagog imidjini yuksaltirishda milliy xususiyatlarimiz (milliy mentalitetimiz)ning o'ziga xos jihatlari va ta'siri.
7. Pedagog imidjini shakllantirish va rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar. Tashqi ko'rinish imidji (rasmiy va norasmiy tadbirlarda kiyinish talablari. Gigena).
8. Pedagog imidjini yuksalishiga xizmat qiluvchi ijobiy va salbiy xususiyatlar qaysilar va ularning tahlili

9. Pedagog madaniyati.
10. Pedagog madaniyatiga baho berish uchun qo'llaniladigan ko'rsatkichlar.
11. Pedagog shaxsining tafakkuri, aql-idroki pedagogik faoliyatining samaradorligiga bog'liqligi.
12. Muammoli vaziyatlarda o'zini tutish qoidalari.
13. Pedagog imidjini rivojlantirishda Sharq ma'naviy merosini o'rganish.
14. Buyuk mutaffakirlarning pedagog imidji bo'yicha qarashlarini o'rganish
15. Pedagog madaniyatining asosiy elementlari
16. Pedagog shaxsning muloqot o'rnatish mahorati, o'zgalarni ishontirish qobiliyatining ahamiyati va zaruriyati.
17. Pedagogik muloqot va uning funksiyalari.
18. Pedagogik muloqotning tuzilishi.
19. Pedagogik muloqot uslublari.
20. Pedagog muloqot madaniyatini rivojlantirishda an'anaviy va zamonaviy yondashuvlar.
21. Muloqot. Muloqot tarkibiy qismlari.
22. Muloqot turlari.
23. Muloqot to'siqlari.
24. Pedagog ma'naviy fazilatlarni rivojlantirish orqali uni imidjini yuksaltirish omillari.
25. Nutq madaniyati va notiqlik san'atining rahbar faoliyatidagi o'rni va ahamiyati.
26. Boshqaruv va notiqlik.
27. "Nutq madaniyati" tushunchasi.
28. "Notiqlik san'ati" tushunchasi.
29. "Pedagogning notiqlik mahorati" o'zbek adabiy tili va umummilliy til imkoniyatlarining ma'lum sharoit va ko'zlangan maqsadga muvofiq hayotga tatbiqi bilan shug'ullanuvchi fandır.
30. Nazariya va amaliyot uyg'unligi.
31. Nutq madaniyatining ma'naviy-axloqiy omil sifatida inson kamolotida tutgan o'rni.
32. Pedagogning notiqlik mahorati sirlari.
33. Mavzularga oid adabiyotlarni tahlil qilish va o'qish.
34. Mavzuga oid prezentatsiyalarni tayyorlash.
35. Mavzuga oid keys ishlanmalarini tayyorlash.
36. Mavzuga oid testlar tuzish.
37. Pedagogik imidjni shakllantirishda milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligi.
38. Pedagogik kompetensiya – ta'lim mazmunini samaradorligini ochirivchi asosiy omil.
39. Pedagogning shaxsiy qadriyatlarining kasbiy faoliyatdagi ahamiyati.

3.

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

	<p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogik imidj va kompetentlik, uning zamonaviy masalalari, pedagogning ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatidagi ahamiyati bo'yicha <i>tasavvurga ega bo'lishi</i>; • Pedagogik imidj va kompetentlik dasturining mazmuni, ta'lim texnologiyalari va ularning o'quv jarayoniga tadbiiq etilishi, ta'lim tizimining zamonaviy tendensiyalari haqida <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; • Pedagogik imidj va kompetentlik fanini o'qitishning asosiy tamoyillari va xususiyatlari; mashg'ulotlarni o'tishning samaradorligmi oshirishdagi o'ziga xosligi; o'quv faoliyati jarayonida rivojlantirish metodlari; ta'lim olish jarayonida o'z-o'zini tarbiyalash dasturini tuza olish; zamonaviy sharoitda o'qituvchi hamda uning kasbiy tayyorgarligiga qo'yiladigan talablar; oliy ta'lim muassasasi ta'lim jarayoni sifati tushunchasi; ta'lim sifatini ta'minlovchi omillar; <i>bilim va ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inter faol keys-stadilar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • amaliy mashg'ulotlar; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.; • ijodiy ishlar yaratish; • tahliliy hisobot taqdimoti; • nashrlarni tayyorlash; • debatlar va munozaralar; • turli darajadagi testlar echish.
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>
6.	<p>XI. Foydalanilgan adabiyotlar.</p> <p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nazarov Q. Sodiqova Sh. Imijeologiya. O'quv qo'llanma. –T.: «Akademiya», 2010. 2. Xodjaev B. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. – T.: Sano-Standart, 2017. 3. Dilorom Qosimova. Menejment nazariyasi. T.: “Tafakkur bo'stoni” 2011. 4. Djuraev R.X., Turg'unov S.T. Ta'lim menejmenti. – Toshkent., “Voris-Nashriyot”., 2006. 5. Sharifxo'jaev M., Abdullaev Yo. Menejment. Darslik. –T.: O'qituvchi, 2001.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 3 fevraldagi "Xalq ta'limi tizimini isloh qilish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi F-22-son farmoyishi – O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, (29.01.2022 y., 06/22/60/0082-son).
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 6 noyabrdagi «O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PF-6108-son farmon Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 711.2020 y., 06/19/5712/3034-son.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida»gi PF-5712-son farmoni – Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 29.04.2019 y., 06/19/5712/3034-son.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 6 noyabrdagi «Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi PQ-4884 son Qarori. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 07.11.2020 y., 07/20/4884/1484-son.
5. Jumaniyozov R., Salimov S. G'oyaviy tarbiyada notiqlik san'ati. –T.: 2002.
6. Qosimova D.S. Boshqarish nazariyasi. O'quv qo'llanma. –T.: «Adolat», 2009. 219. -b.
7. Qo'ng'irov R, Begmatov E, Tojiev Yo. Nutq madaniyati va uslubiyot asoslari. –T.: 1992.
8. Muminov A. O'zbekiston: axborotlashgan jamiyat sari. – T.: "Turon zamin ziyo", 2013;
9. Saidov U. Nutq madaniyati va notiqlik san'ati. –T.: "Akademiya", 2007.
10. U.Bo'taev. Jamiyat barqarorligi, O'zbekiston tajribasi. –T. "Fan va texnologiya", 2017.

Axborot manbalari:

1. <http://www.edu.uz>–O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi sayti.
 2. <http://www.uzedu.uz> – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi sayti.
 3. <http://www.gov.uz>– O'zbekiston Respublikasi Hukumati portali.
 4. www.pedagog.uz
 5. <http://www.ziyonet.uz/>
7. Mazkur o'quv dastur Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Pedagogika" kafedrasining 2024-yil "24" 08 dagi 1-sonli yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.
- Ushbu o'quv dastur Termiz iqtisodiyot va servis universiteti "Pedagogika va ijtimoiy gumanitar fanlar" fakulteti kengashining 2024-yil "28" 08 dagi 1-sonli majlisida muhokama qilingan va ma'qullangan.
- Ushbu o'quv dastur Termiz iqtisodiyot va servis universiteti kengashining 2024-yil "30" 08 dagi 1-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

8.	<p>Fan/moduli uchun mas'ullar: Avliyaqulov T.X – Termiz iqtisodiyot va servis universiteti “Pedagogika” kafedrasini mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b. Xolov O.Ch. - Termiz iqtisodiyot va servis universiteti “Pedagogika” kafedrasini katta o'qituvchisi, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.</p>
9.	<p>Taqrizchilar: Ergasheva O.N – TerDU “Pedagogika va ijtimoiy ish” kafedrasini katta o'qituvchisi, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b. Jumayeva G.T – TISU “Pedagogika” kafedrasini katta o'qituvchisi, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.</p>